

פרשת לך - לך

התבטלותו של אברהם לה'

אדמו"ר הזקן בעל התניא היה רגיל לומר שכל יהודי צריך לחיות עם פרשת השבוע, בכל יום עם חלק הפרשה שכנגד אותו היום, וללמוד ממנו הוראות מעשיות לחיי היום יום שלו. וכה מיוחדת פרשת "לך לך" שבה אנו חיים ממש בכל יום ויום עם "האדם הגדול בענקים" (יהושע יד, טו וברש"י שם), אבי האומה, אברהם אבינו ע"ה, המוזכר בכל קטע וקטע מפרשת השבוע, וחובה עלינו להתבונן בדרכיו ובמעשיו ולהפיק מהם לקחים מעשיים לחיינו.

בראש ובראשונה יש לנו ללמוד מאברהם אבינו את מידת הביטול שהיתה לו בפני רצון ה', וזאת ממה שמסופר מיד בתחילת פרשתנו על ציווי הקב"ה לאברהם: "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך" (בראשית יב, א), כלומר שנדרש מאברהם לעזוב את מקום מולדתו, משפחתו, אוהביו ורעיו וכו', וללכת אל הלא נודע, מעיר לעיר וממדינה למדינה, עד שהקב"ה יראה לו לאיזה מקום רצונו שילך, ואברהם אבינו לא שואל שום שאלות, אפילו לא בכדי להבין את תוכן הציווי, אלא עושה זאת מיד ללא כל הרהור, אלא רק מתוך ביטול מוחלט לרצון ה'.

יתירה מזאת, הקב"ה הבטיח לאברהם שבאותו מקום שאליו הוא שולח אותו יהיה לו עושר וכבוד, כמו שכתוב: "ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה" (שם פס' ב), וכשאברהם סוף סוף מגיע לאותו מקום נכסף להפתעתו הרבה הוא מוצא שם רק רעב כבד מאוד, עד כדי כך שהוא נזקק לרדת למצרים לבקש אחר מזון להחיות את נפשו, כמו שכתוב: "ויהי רעב בארץ וירד אברם מצרימה לגור שם כי כבד הרעב בארץ" תאזו, תוצראה ראש בראש אל כך בער היה הדביל צראה התואב קרש שיגדמו ושורפב י"שר פיסומו. (י' ספ' שם) כדי לנסות את אברהם אם יהרהר אחר דבריו של הקב"ה שאמר לו ללכת אל ארץ כנען, ועכשיו משיאו לצאת ממנה.

ולא די בכל זאת, אלא גם כשכבר יורד אברהם למצרים נטפלים המצרים הרשעים לאשתו וגוזלים אותה מתחת ידי לוקחים אותה לבית המלך פרעה, אשר בודאי זהו מעשה מצער ביותר שאין כדוגמתו, ומכל שכן כשמדובר באשת צדיק וקדוש כאברהם. בכל זאת אברהם אינו מהרהר כלל על מדותיו של הקב"ה, אלא מקבל את כל הבא עליו באהבה ובשמחה, מתוך ביטול מוחלט לרצון ה'.

ולכן נקראו האבות הקדושים, וראש וראשון להם אברהם אבינו, מרכבה לה', כמאמר חז"ל "האבות הן הן המרכבה" (בר"ר מז, ו), כי כמו שכלי רכב בטל לרצונו של הנהג הנוהג בו באופן מוחלט, ואינו מהרהר אחר מעשיו, וכל שכן שלא מתערב לו בהחלטותיו, אלא עושה את רצון הנהג ונוסע להיכן שיוכלנו, כמו כן ממש היו האבות הקדושים בטלים באופן מחלט לרצון ה', ומעולם לא הרהרו אחריו, אלא מיד עשו את רצונו בתמימות ופשיטות.

וזהו שאמרו חז"ל (סנהדרין קיא, א) שכשהרהר משה רבנו על כך ששלחו הקב"ה לדבר אל פרעה, ואמר להקב"ה "ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך ארע לעם הזה והצל לא הצלת את עמך" (שמות ה, כג) אמר לו הקב"ה למשה: "חבל על דאבדין ולא משתכחין" (הפסד גדול יש על גדולים שאבדו ואיני יכול

למצוא חסידים אחרים כמותם, שאין אתה כאברהם ויצחק ויעקב שלא הרהרו אחר מדותי (רש"י שם)). אמרתי לאברהם "קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה כי לך אתננה" (בראשית יג, יז), בקש מקום לקבור את שרה ולא מצא עד שקנה בארבע מאות שקל כסף ולא הרהר על מדותי. אמרתי ליצחק "גור בארץ הזאת ואהיה עמך ואברכך" (שם כו, ג), בקשו עבדיו מים לשתות ולא מצאו עד שעשו מריבה, שנאמר בקעיל יתרמא. יתודם רחא רהרה אלו (טי, וכ שש) "סימה ונל רמאל קחצי יעור סע ררג יעור וביריו" הנקש דע אצמ אלו ולהא עוטנל סוקמ שקיב, (גי, חכ שש) "הננתא רל הילע בכוש התא רשא ראה" במאה קשיטה ולא הרהר אחר מדותי". כי זו היתה מידתם של אבותינו הקדושים, לבטל את עצמם לפני רצון הבורא, ולקבל את כל הבא עליהם באהבה ובשמחה.

וצריכים אנו ללמוד מאבותינו הקדושים, כמאמר אליהו הנביא זכור לטוב: "שכל אחד ואחד מישראל חייב לומר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי אברהם יצחק ויעקב" (תנא"ר כה, ב), ועלינו לרכוש את מידת הביטול לרצון הבורא, כמאמר חז"ל (אבות ב, ד) "בטל רצונך מפני רצונו", ולציית להוראות הבורא בתורתו הקדושה ללא כל ספק, וכן לקבל את כל הבא עלינו באהבה ובשמחה מתוך אמונה פשוטה ובתמימות כפי שנצטוינו בתורה: "תמים תהיה עם ה' אלקיך" (דברים יח, יג), ומפרש רש"י שם "התהלך עמו בתמימות, ותצפה לו, ולא תחקור אחר העתידות, אלא כל מה שיבא עליך קבל בתמימות, ואז תהיה עמו ולחלקו".

